

TELEURSTELLEND E AANKOOP GEBRUIKTE FRITUUROLIE – KOPER MISKENT ROL COGNOSSEMENT

S&S 2025/11, Rechtbank Rotterdam
6 september 2024

Er is in de Europese Unie een aanzienlijke vraag naar gebruikte frituurolie (UCO) als grondstof voor de productie van biodiesel. Deze gebruikte frituurolie wordt gebruikt als middel ter vermindering van de CO₂-uitstoot van het wegvervoer, maar ook als grondstof voor hernieuwbare brandstoffen voor de scheepvaart. Als gevolg van de Richtlijn hernieuwbare energie II is er ook een verschuiving van biofuels op basis van palmolie naar het gebruik van biofuels op basis van onder meer frituurvetten.

Koopovereenkomst UCO

Hoe dit ook zij, Bio Oil heeft een koopovereenkomst gesloten met Greencharge met betrekking tot 260,69 ton UCO voor een prijs van USD 915 per ton. De leveringsconditie was CIF Rotterdam. Dit houdt in dat Greencharge de kosten en het risico van het vervoer over zee tot aan de haven van Rotterdam droeg. Daarnaast zijn Greencharge en Bio Oil een betalingsvoorwaarde overeengekomen van 90 procent CAD *scanned documents*. Oftewel; Greencharge zou tegen toezending van gescande vervoersdocumenten 90 procent van de koopprijs betalen. Dat doet Bio Oil ook. Op 6 juni 2024 betaalt zij USD 214.678,21.

De zeevervoerder Yang Ming vervoert de zending UCO in twaalf containers vanuit China naar Rotterdam. Als Bio Oil ver-

volgens de containers wil ophalen in Rotterdam, blijkt dat zij niet over de juiste documenten beschikt. Bio Oil heeft een kopie van de Bill of Lading (cognossement) ontvangen, waarop zij als consignee staat vermeld. Yang Ming heeft haar echter laten weten dat zij juist een Bill of Lading heeft, waarop Greencharge zelf de consignee is. Bio Oil heeft dus niet de juiste documenten om de lading UCO bij Yang Ming af te halen. Daarop legt zij conservatoir beslag tot afgifte op de containers met daarin de lading UCO en begint vervolgens een kortgedingprocedure tegen Greencharge.

Allereerst vordert Bio Oil een machtiging op grond van artikel 3:299 BW of een indeplaatsstelling ex artikel 3:300 BW. Hier-

mee wenst Bio Oil een verklaring te krijgen, die dezelfde kracht heeft als de oorspronkelijke Bill of Lading, zodat zij afgifte van de zaken van Yang Ming kan vorderen. Ook vraagt zij om een akte op te stellen, die bepaalt dat het vonnis dezelfde kracht heeft als een akte, zodat het ook in de plaats komt van het cognossement. Tot slot vraagt zij de rechtbank om Greencharge te veroordelen om de contain-

ers, die in de haven staan, op straffe van een dwangsom aan haar te leveren.

Greencharge verschijnt via een videoverbinding in de procedure. Zij voert aan dat er problemen zijn met de levering en met andere zendingen, waardoor zij niet aan haar verplichtingen heeft kunnen voldoen. Zij vraagt nog een uitstel van tien dagen.

'Als je zekerheid wilt dat je afgifte van de lading kunt verlangen, gebruik dan een origineel cognossement'

De beslissing

De rechtbank buigt zich over de vorderingen van Bio Oil. Voor wat betreft de primaire en subsidiaire vorderingen, die erop gericht zijn om Yang Ming tot afgifte te dwingen, oordeelt de rechtbank dat deze niet toewijsbaar zijn. De rechtbank wijst op de rol van het cognossement (Bill of Lading) in het internationale goederenvervoer over zee en haalt daarbij artikel 8:441 BW aan. Het origineel van het cognossement moet door de recht- en regelmatig houder van dit document aan de zeevervoerder worden overhandigd om vrijstelling van de goederen te krijgen. Tegenover een ander dan degene die de recht- en regelmatig houder is, kan de vervoerder niet worden verplicht om de lading af te geven. De rechtbank merkt hierbij op dat het niet past dat Yang Ming als vervoerder op basis van een vonnis in kort geding wordt gedwongen tot afgifte van de UCO aan Bio Oil zonder daartoe strekkende originele Bill of Lading, waarop die partij als beoogde ontvanger staat vermeld.

De primaire en subsidiaire vordering tegen Greencharge worden dus afgewezen, ook al staat tussen Bio Oil en Greencharge vast dat Bio Oil recht heeft op afgifte van de containers. De vordering onder de koopovereenkomst, namelijk dat Greencharge wordt veroordeeld om de UCO aan haar te leveren, wordt toegewezen op straffe van een dwangsom.

Commentaar

In het cognossementsvervoer geldt dat het cognossement drie functies vervult: het bewijs van de door de zeevervoerder ontvangen lading (vgl. artikel 8:399 BW), het bewijs van de voorwaarden van de vervoerovereenkomst zoals deze volgen uit het cognossement en het belichaamt het exclusieve recht op aflevering van de lading door de zeevervoerder aan de recht- en regelmatig cognossementshouder (vgl. artikel 8:441 BW).

Volgens het Nederlandse recht is de cognossementshouder verplicht om, voordat hij de zaken heeft ontvangen, het cognossement van kwijting te voorzien en aan de zeevervoerder af te geven (zie artikel 8:481, lid 1 BW). Dit alles maakt het cognossement tot een waardepapier: met het cognossement houdt de (recht- en regelmatig) cognossementshouder grip op de lading.

De risico's van uitlevering zonder presentatie van het cognossement zijn voor de zeevervoerder aanzienlijk. Een andere partij kan met het cognossement in de hand aankloppen en om afgifte van de lading vragen. Het kan dan zo zijn dat de zeevervoerder in dat geval een totaalverlies van de lading aan die cognossementshouder moet vergoeden. Het is daarom dat zeevervoerders strikt de hand houden aan het principe dat de presentatie van het cognossement noodzakelijk is voor vrijstelling van de lading.

Conclusie

Het is dan ook juist en terecht dat de Rechtbank Rotterdam met de positie van de zeevervoerder rekening houdt. Zeker nu die zeevervoerder niet betrokken is in de procedure en dus niet kan aangeven wat volgens haar de situatie is.

Tegelijkertijd kan deze beslissing wel een bittere smaak nalaten bij de kopers van de gebruikte zending frituurvet. Zij is nu

afhankelijk van de medewerking van Greencharge, terwijl Greencharge in een eerder stadium niet bereid was om de producten te leveren. Het is dus maar te hopen dat de boete een prikkel tot nakoming is voor Greencharge om haar te bewegen haar verplichtingen na te komen. Bio Oil blijft waarschijnlijk sowieso ook met een scheur in haar broek zitten, omdat Yang Ming ongetwijfeld jegens de ontvanger aanspraak zal maken op de demurrage- en detentionkosten.

'De risico's van uitlevering zonder presentatie van het cognossement zijn voor de zeevervoerder aanzienlijk'

Bio Oil wordt dus op een hardhandige wijze geconfronteerd met de functies van het cognossement. Het cognossement staat nu aan afgifte in de weg, terwijl Bio Oil er juist zekerheid aan het cognossement had kunnen ontleenen. Juist bij koop geeft een origineel cognossement zekerheid, omdat dit het bewijs is dat het exclusieve recht

op aflevering van de lading belichaamt. Had Bio Oil daadwerkelijk documenten gekregen, waarop zij als consignee stond opgenomen in plaats van kopieën, dan had zij afgifte kunnen vorderen van de lading.

De moraal van het verhaal is dan ook: als je zekerheid wilt dat je afgifte van de lading kunt verlangen, gebruik dan een origineel cognossement en maak geen gebruik van kopieën.

De hier besproken jurisprudentie is afkomstig uit S&S (Afllevering 11; 2025), Kluwer B.V., Postbus 23 (7400 GA) Deventer en rechtspraak.nl.

Mr. Vincent Pool

Advocaat en partner bij Van Traa Advocaten te Rotterdam

